

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **M. C.**, zastoupeného Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímlovou, advokátkou se sídlem Praha 6, Muchova 223/9, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2021, č. j. 2 Ad 11/2020 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímlové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1 573 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 2. 2020, č. j. MPSV-2020/34752-911, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „úřad práce“) ze dne 5. 12. 2019, č. j. 20978/2019/AAI, kterým úřad práce nevyhověl žádosti žalobce ze dne 30. 10. 2019, o dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje ve výši 27 790 Kč. Žalobce tuto dávku požadoval na úhradu nákladů spojených se stěhováním do nového bytu; částka se skládala z výdajů na přestěhování nábytku a osobních věcí ve výši 14 280 Kč, na nájemné v předchozím bytě za srpen 2019 ve výši 5 100 Kč, a na uložení nábytku na V. za srpen 2019 ve výši 8 410 Kč. Žalovaný se ztotožnil se závěry úřadu práce, že v daném případě nenastal důvod poskytnout žalobci dávku mimořádné okamžité pomoci, neboť požadované náklady vznikly již v červenci a srpnu 2019, přičemž žalobce je v téže době také uhradil. Žalobce v červenci 2019 disponoval s celkovými příjmy 63 246 Kč,

sestávajícími ze starobního důchodu (5 518 Kč), příspěvku na bydlení (6 302 Kč), příspěvku na živobytí (1 671 Kč), obdržené vratné kauce z předešlého nájemního bytu, kde mu skončila nájemní smlouva (18 000 Kč), a přeplatku z vyúčtování služeb (31 755 Kč). Žalovaný uzavřel, že žalobce nelze považovat za osobu v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), neboť měl dostatečné prostředky k úhradě požadovaného nezbytného jednorázového výdaje. Proto mu nevznikl nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci ve smyslu § 36 odst. 1 písm. b) citovaného zákona.

[2] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou. Uvedl, že se v průběhu let 2018 a 2019 třikrát stěhoval, v souvislosti s čímž si musel vypůjčit peníze od svých přátel. Z finančních prostředků, které v červenci 2019 obdržel, část těchto půjček splatil; poté mu však nezbylo téměř ničeho na uhrazení základních životních potřeb. Poznamenal, že správním orgánům je znám jeho zdravotní i sociální stav, kvůli kterému není schopen navýšit svůj příjem. Konečně uvedl, že v posuzovaném případě byly splněny podmínky pro přiznání požadované dávky, neboť je osobou, která se dlouhodobě nachází v hmotné nouzi.

[3] Městský soud v Praze žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Poté, co shrnul podstatnou judikaturu vztahující se k institutu dávky mimořádné okamžité pomoci, zdůraznil, že tato dávka představuje bezprostřední pomoc v nenadálých či mimořádných situacích, ve kterých žadatel s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům nemá dostatečné prostředky na úhradu nezbytného jednorázového výdaje. Žalobce v řízení nezpochybňoval zjištěné skutečnosti týkající se jeho příjmů v předmětném období; v žalobě pouze poukazoval na to, že z příjmů obdržených v červenci 2019 uhradil též část svých dřívějších půjček. Dle městského soudu však nelze přehlédnout, že žalobce i přesto bez problémů uhradil veškeré požadované náklady spojené se stěhováním. Žalobce tedy v předmětné době disponoval dostatečnými finančními prostředky k úhradě požadovaného nezbytného jednorázového výdaje. Nadto uplatnil žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci až několik měsíců po vzniku uplatňovaných nákladů (a po jejich uhrazení z vlastních prostředků). Městský soud uzavřel, že z odůvodnění rozhodnutí správních orgánů je zřejmé, že byly s individuální situací žalobce v předmětné době seznámeny a řádně se jí zabývaly. Neshledal, že by správní orgány jakýmkoli způsobem překročily meze správního uvážení či jej zneužily. Napadené rozhodnutí tak označil za zákonné, přezkoumatelné a odpovídající zjištěným skutečnostem.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel zopakoval, že v jeho případě byly splněny podmínky § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, pro přiznání požadované dávky, neboť je osobou dlouhodobě se nacházející v hmotné nouzi. Žádost o dávku nemohl uplatnit dříve, neboť tak mohl učinit až po rozhodnutí úřadu práce ze dne 27. 9. 2019, č. j. 16713/2019/AAD, kterým mu byl od 1. 7. 2019 odebrán doplatek na bydlení. Opět zopakoval, že se v průběhu let 2018 a 2019 musel třikrát stěhovat, v souvislosti s čímž si půjčil peníze, které následně splatil příjmy z července 2019. Dodal, že „*platby za nájemné, uložení nábytku*

pokračování

atd. musely být uskutečněny dopředu o cca jeden měsíc, jinak by stěžovatel přišel o místo pro uložení věcí a postihly by ho i další sankce pro případ nezaplacení těchto služeb“. Konečně uvedl, že mu s ohledem na uvedené skutečnosti nelze klást k tíži, že v době žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci již požadované náklady uhradil.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že setrvává na svých závěrech. Tvrzení stěžovatele, že žádost o předmětnou dávku nemohl podat dříve, než úřad práce rozhodl o odejmutí doplatku na bydlení, nemá oporu v zákoně.

[6] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se po posouzení přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zabývá podle § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 1. 4. 2021 otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (blíže k podmínkám přijatelnosti kasační stížnosti viz například usnesení tohoto soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28; rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily o nerespektování této judikatury městským soudem, či o potřebě učinit v některé z otázek judikatorní odklon. Otázce přijatelnosti kasační stížnosti se ostatně stěžovatel vůbec nevěnoval a ani náznakem neuvedl, proč by snad jeho kasační stížnost měla být přijata k věcnému posouzení.

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti v první řadě namítá, že mu nelze klást k tíži, že o dávku mimořádné okamžité pomoci požádal s několikaměsíčním zpožděním po vzniku a úhradě požadovaných nákladů, *neboť žádost nemohl uplatnit před rozhodnutím úřadu práce o odebrání doplatku na bydlení*. Toto tvrzení však nijak nerozvádí a už vůbec nevysvětluje, z jakého důvodu musel před uplatněním žádosti vyčkat tvrzeného rozhodnutí úřadu práce (které ani nepředložil). Nejvyšší správní soud připomíná, že pokud jde o obsah kasační stížnosti, povinností stěžovatele není pouze vylicít, jakých konkrétních nesprávných úvah, hodnocení či závěrů se soud dopustil, ale i ozřejmit svůj právní náhled na to, v čem je tato nesprávnost spatřována (srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 14. 6. 2017, č. j. 3 As 123/2016 - 40, nebo ze dne 23. 9. 2020, č. j. 3 Azs 246/2019 - 26). Kasační stížnost v této části výše uvedené požadavky nesplňuje, neboť z ní není vůbec zřejmé, proč stěžovatel nemohl předmětnou žádost uplatnit před vydáním rozhodnutí úřadu práce ze dne 27. 9. 2019 (přičemž ze zákona žádná taková povinnost nevyplývá). Nejvyšší správní soud proto tuto část kasační argumentace považuje za nepřipustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se pro naprostou nekonkrétnost uvedených tvrzení nejedná o kasační námitku ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s.

[9] Dále stěžovatel namítá, že mu nelze klást k tíži ani to, že v době uplatnění žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci již požadované náklady uhradil, neboť kdyby tak neučinil, postihly by ho různé sankce. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na svou ustálenou a vnitřně jednotnou judikaturu, dle níž platí, že mimořádná okamžitá pomoc jako dávka pomoci v hmotné nouzi *není založena na principu zajištění životního optima jednotlivce, nýbrž na poskytnutí nezbytně nutné finanční pomoci pro překonání určité tíživé sociální situace* (viz rozsudky ze dne 3. 7. 2013 č. j. 3 Ads 84/2012 - 48, č. 2904/2013 Sb. NSS, nebo ze dne 16. 1. 2020, č. j. 6 Ads 211/2019 - 24). Dávka mimořádné okamžité pomoci se zpravidla neposkytne, pokud žadatel již uhradil náklady, které zamýšlel touto dávkou pokrýt. V takovém případě lze totiž předpokládat, že finanční situace žadatele nebyla tak vážná a že prostředky na úhradu takového výdaje měl, ledaže by šlo například o situaci, kdy bylo určitý výdaj nutno vynaložit v pevně stanoveném termínu a žadatel tvrdí a prokáže, že si na nezbytný výdaj musel půjčit (viz např. rozsudek tohoto soudu ze dne 6. 9. 2019, č. j. 6 Ads 122/2018 - 43). Městský soud tedy v posuzovaném případě postupoval v souladu s uvedenou judikaturou, od které není důvod se odchýlovat. Pro úplnost lze dodat, že závěry městského soudu (potažmo žalovaného) ohledně dostatku finančních prostředků stěžovatele nemůže zpochybnit ani tvrzení, že stěžovateli po úhradě požadovaných nákladů a půjček *nezbylo téměř nic na uhrazení jeho základních životních potřeb*, neboť jde o tvrzení zcela neurčité a ničím nedoložené. Lze tak uzavřít, že se městský soud se při vypořádání žalobní argumentace nedopustil žádného pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Z těchto důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[11] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4; č. 4170/2021 Sb. NSS, podle kterého posouzení přijatelnosti kasační stížnosti představuje zjednodušený meritorní přezkum). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, náhrada nákladů řízení mu však v tomto typu řízení přiznána být nemohla. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

[12] Stěžovateli byla usnesením městského soudu ze dne 28. 4. 2020, č. j. 2 Ad 11/2020 - 13, ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Dagmar Rezková Dřímlová. Odměnu a hotové výdaje ustanovené zástupkyně v takovém případě hradí podle § 35 odst. 10 s. ř. s. stát. Ze spisu vyplývá, že ustanovená zástupkyně v řízení před Nejvyšším správním soudem učinila jeden úkon právní služby, a to sepsání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif); dále jen „advokátní tarif“. Za něj jí náleží odměna podle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 advokátního tarifu ve výši 1 000 Kč. K tomuto úkonu se přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Ustanovená zástupkyně je plátkyní DPH, proto jí odměna byla navýšena o 273 Kč (§ 14a

pokračování

advokátního tarifu). Zástupkyni stěžovatele se tedy přiznává odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů v celkové výši 1 573 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dní od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 23. března 2023

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu